

PIRLS 2006 - kartlegging av leseferdigheter, 2007

Progress in International Reading Literacy Study 2006 (PIRLS) er en internasjonal undersøkelse av leseinnsats og leseferdigheter blant elever på fjerde trinn i grunnskolen. PIRLS gjennomføres hvert femte år.

RAPPORT | SIST ENDRET: 28.11.2007

Tittel:

Norske elevers leseinnsats og leseferdigheter : resultater for fjerde og femte trinn i den internasjonale studien PIRLS 2006

Rapporten:

[PIRLS 2006 - norsk rapport \(pdf\)](#)

Forfatter:

Victor van Daal, mfl.

Utgiver:

Lesesenteret

År:

2007

PIRLS-undersøkelsen er i regi av International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA). Boston College har ansvar for den internasjonale gjennomføringen og koordineringen av undersøkelsen. Hvert deltakerland oppnevner en National Project Manager som gjennomfører undersøkelsen. For Norges del har Lesesenteret ved Universitetet i Stavanger dette ansvaret under ledelse av Ragnar Gees Solheim, med støtte fra Utdanningsdirektoratet.

Ifølge den internasjonale rapporten er fjerde trinn et viktig tidspunkt å undersøke elevenes leseferdigheter, fordi elevene da skal ha lært å lese, og de skal nå lese for å lære.

Her er noen sentrale resultater fra undersøkelsen:

- Blant de 45 land eller stater som deltar i den internasjonale kartleggingen Progress in International Reading Literacy Study 2006 (PIRLS), skårer norske elever på fjerde trinn til en 35. plass. Sverige kommer på tiende plass, Danmark 15. plass og Island på 32. plass. Elever på fjerde trinn i den russiske føderasjon skårer høyest av deltakerlandene, deretter følger Hong Kong på andre plass og staten Alberta i Canada som nummer tre.
- Jentene er bedre lesere enn guttene i alle deltakerlandene. For norske jenter faller denne effekten sammen med at jenter leser med på fritiden og de har mer positive holdninger til lesing.
- Når det gjelder endringer i resultatene fra 2001 til 2006, er de stabile for Norge og Island, Sverige har hatt ett fall på 11 poeng. Danmark deltok ikke i PIRLS 2001.
- Forhold som alder på fjerde trinn (norske elever er blant de yngste), og antall år med formell leseopplæring, kan forklare en del av resultatet. Resultatene for femte trinn, som også er med i PIRLS 2006 for Norge og Island sin del, viser at elever på femte trinn har betydelig bedre resultater. Men i alle de andre nordiske landene skårer elever i sammenlignbar alder bedre enn de norske elevene.
- Studien viser at det liten grad rapporteres at det gis leseopplæring på femte trinn i Norge.
- I PIRLS 2001 var Norge blant de land som hadde den største avstanden (spredning) mellom de svakeste og beste leserne. I 2006 er spredningen redusert betraktelig. Norge har færre svake lesere, men har samtidig også færre svært gode lesere.
- I Norge er faktaspørsmålene på prøvene litt vanskeligere for elevene enn de litterære spørsmålene. Denne forskjellen finner man både i Danmark og Island, mens de svenske elevene gjør det litt bedre på faktatekster enn på de litterære tekstene. Informasjonsuthentingsoppgavene er lettere enn vurderingsoppgavene, og dette er en tendens i alle de nordiske landene.
- Lærer som oppgir at de engasjerer elevene i flere aktiviteter etter at elevene har lest, har elever som har bedre leseferdigheter (spesielt når det gjelder faktatekster), og elever som oppgir at de ofte deltar i disse aktivitetene har generelt bedre leseferdigheter.
- I 2006 fant man at nynorskelevener leser litt bedre enn bokmåselevener (4 poeng) på 4. trinn, mens forholdet er snudd på 5. trinn (bokmål 4 poeng bedre enn nynorsk). I praksis betyr dette at det i PIRLS 2006 ikke er forskjeller i resultatene til elever mellom de to målformene i Norge.
- Norske elevers selvbilde når det gjelder leseferdigheter har økt fra 2001 til 2006, og vi er blant de fem landene som skårer høyest her, etter Israel, Østerrike, Sverige og Polen. Det ser ut som det er lite sammenheng mellom elevenes selvbilde og deres ferdigheter i lesing, bortsett fra for Sør-Afrika som skårer på 45. plass (siste) begge steder.
- I PIRLS kartlegges også elevenes holdninger til lesing. PIRLS 2006 viser ingen endring norske elevers holdninger til lesing siden 2001. Men norske elever er noe mer positivt innstilt til å lese, enn

både svenske og danske elever. Svenske elever som hadde de beste leseferdighetene av alle landene i PIRLS 2001, har et betydelig fall også når det gjelder elevenes holdinger til lesing.

- Norske foreldre er de som leser mest, og som oftest leser for fornøyselsens skyld. Sammen med svenske foreldre er norske foreldre også de som har de beste holdningene til lesning. Her ligger Norge helt på topp!
- Norge ligger også på topp når det gjelder lærernes tilfredshet med sitt yrke, og blant alle elevene i deltakerlandene er de norske elevenes er de som i størst grad opplever at de har det trygt på skolen.

> [Les den internasjonale rapporten her.](#)

> [Les mer om de internasjonale resultatene hos IEA her.](#)

> [Mer informasjon finner du på nettsidene til Lesesenteret ved Universitet i Stavanger.](#)

Vedlegg

- [Norske elevers leseresultater i PISA og PIRLS](#)